

informatator

gorenje
gorenje
gorenje
gorenje
gorenje

LIST ZA INFORMIRANJE DELAVCEV GORENJA –ŠT. 20 – LETO XV. – VELENJE, 10. 6. 1981

SAMOUPRAVLJANJE

14. REDNA SEJA DELAVSKEGA SVETA DELOVNE ORGANIZACIJE GORENJE TGO

Delegati delavskega sveta delovne organizacije Gorenje, tovarne gospodinske opreme, Velenje, so se v petek, 5. junija 1981, sestali na 14. redni seji.

Predsednik delavskega sveta Viktor Vaupot je najprej poročal o izvrševanju sklepov sej delavskega sveta. Ugotovil je, da so sklepi izvršeni, razen sklep o dopolnjenem sanacijskem programu za firmo Gorenje–Koerting. Predlog sanacije je v končni fazi in ga bo delovna skupina predložila delavskemu svetu na eni naslednji seji.

CENE NAŠIH IZDELKOV

V drugi točki dnevnega reda so delegati obravnavali poročilo o uveljavljanju naših prodajnih cen. Potem, ko je bilo delegatom predočeno vse, kar je

Gorenje storilo za uveljavitev novih cen, se je razvila živahna razprava, v kateri so delegati ocenili pritisk javnosti na Gorenje in posebej še bolj ali manj enostransko pisanje nekaterih časopisov in RTV in prikazovanje problematike. Danes je položaj znan: cene so končno uveljavljene, le v nekaterih primerih nekaj manj, kot smo prej predlagali. Vendar se je Gorenje nenadoma pojavilo na sramotnem odru in delegati so sprejeli stališče, da je enostransko pisanje novinarjev o tej problematiki vredno obsodbe. Podrobnejša informacija o cenah je objavljena v današnjem Informatorju na naslednji strani!

VIŠJA VREDNOST TOČKE

V tretji točki dnevnega reda so delegati razpravljali o gibanju osebnih dohodkov. Osební dohodki so omejeni in usklajeni z rastjo dohodka v temeljnih organizacijah. Rast osebnih dohodkov je pogojena torej z rastjo dohodka temeljnih organizacij. V Gorenju smo glede poprečnega osebnega dohodka pod

občinskim za 20 % in pod republiškim poprečjem za 15 %. Glede na planirano rast dohodka lahko osebne dohodke povečamo do določene višine, kar pa je deloma bilo že storjeno ob začetku leta in ob koncu leta 1980. Glede na plan nam ostane možnost za desetodstotno povečanje do konca, toda doseči bo treba planirani dohodek. To pa je težko pričakovati, saj so nam znane vse težave.

Tako je bil za sedaj izdelan predlog za 7-odstotno povečanje osebnega dohodka, o katerem so delegati zavzeto razpravljali in po temeljiti oceni položaja potrdili ta predlog. Torej se vrednost točke poveča do 10,70 din od maja meseca naprej.

Omeniti velja zavzetost enega izmed delegatov, da bi glede na podražitve življenjskih in drugih stroškov osebne dohodke povečali vsem enako. Tudi o takem predlogu so bila razmišljanja, vendar so bili preverjeni najnižji osebni dohodki. Prav tako so bili izdelani popravki najnižjih grup dela v neposredni proizvodnji. Na pobudo sindikata je bilo to storjeno že dvakrat v zadnjih dveh letih, nadaljnji koraki v tej smeri pa bi vodili k uravnilovki, kar pa za Gorenje ne bi imelo najboljših učinkov. Vedeti moramo, da so nam potrebni tako delavci v neposredni proizvodnji kot tudi strokovnjaki, brez katerih tudi ni moč računati na uspešno poslovanje.

Delegati so potrdili povišanje za sedem odstotkov, temu vprašanju pa bo treba v bodoče posvetiti še več pozornosti.

REGRES ZA LETNI ODDIH

V četrti točki dnevnega reda so sklepali o delitvi sredstev sklada skupne porabe.

Po družbenem dogovoru so tudi ta sredstva omejena in na zaposlenega delavca naj se ne bi povečala za več kot 18 %. Iz teh sredstev smo že porabili del za financiranje toplega obroka med delom, del smo namenili za jubilejne nagrade in novoletna darila, določena sredstva odvajamo kot prispevek krajevnim skupnostim. Nadalje izločamo sredstva za zdravljenje, rekreativno in kulturno dejavnost, za pogrebne in vence ter druge finančne pomoči. Skupaj smo letos namenili vseh sredstev za zgoraj naštetih namene iz sklada skupne porabe v višini 26.918.686 din. Dovoljena masa po družbenem dogovoru znaša 55.316.496 din. Razliko je delavski svet namenil za regres za letni oddih. Po izločitvi prispevkov je ostalo za regres neto din 24.357.380, kar pomeni na zaposlenega 3.453,00 din. Delegati so na tej osnovi potrdili predlog za razdelitev regresa za letni oddih po samoupravnem sporazumu o delitvi sredstev za osebne dohodke in sredstev skupne porabe, in sicer takole:

— zaposleni	2.700 din
— otroci do 4 let	650 din
— otroci od 4—7 let	1.220 din
— otroci nad 7 let in učenci poklicnih šol	1.620 din

Regres za topli obrok je doslej bremenil sklad skupne porabe; nova zakonska določila pa so prinesla

nekaj sprememb. Tako bodo stroški za prehrano med delom bremenili materialne stroške v TOZD materialne proizvodnje, medtem ko pa v nematerialni proizvodnji in delovnih skupnostih sklad skupne porabe.

Naša TOZD Gostinska enota je prav tako vseskozi pod stalnimi pritiski podražitev živil. Dosedanja dotacija in prispevek posameznika ne zadošča za kritje vseh stroškov, zato je Gostinska enota na osnovi nove kalkulacije zahtevala povečanje dotacije od dosedanjih 400 na 650 din. Delegati so predlog potrdili.

NOVE CENE NAŠIH IZDELKOV

Ponedeljkov pogovor s predsednikom in članom kolektivnega poslovnega organa sozda Gorenje, Gregorjem Švajgerjem in Andrejem Kržičem, ter s predstavniki Gorenje Promet — Servis in Gorenje TGO je dal odgovor še na zadnja vprašanja, ki so se porajala glede podražitve naših izdelkov. Verjetno so le redki med nami, ki niso spremljali reakcije javnosti oziroma novinarjev na prvo vest o dvigu cen proizvodov bele tehnike. Še posebno je kupce neprijetno presenetila vest o 135-odstotni podražitvi gorenjskih proizvodov. Zakaj pravzaprav gre?

To, da so govorice o 135 % podražitvi neutemeljene, verjetno ni treba posebej poudarjati, saj smo o dvigu cen razpravljali na delavskih svetih tozdov. Nenamerna — vsaj upamo, da gre za nenamerno — napaka je nastala verjetno tako, da je nekdo primerjal cene naših izdelkov iz leta 1979, namesto da bi za osnovno vzel lanske cene. Gorenje je v resnici podražilo svoje proizvode za 19,7 %, kar je v poprečju za 4,65 % manj kot je bilo predlagano prejšnji mesec. Tako bodo na primer naši pralni stroji veljali odslej od 13.218 do 15.778 din, štedilniki od 7.824 do 10.928 din iz zamrzovalne skrinje (tu gre za različne velikosti skrinj) pa od 11.201 do 15.262 dinarjev. K tem cenam pa moramo seveda prišteti še 19,5 odstotni republiški prometni davek, da dobimo maloprodajno ceno naših izdelkov v SRS.

Takšne cene so bile sprejete tudi na delavskih svetih TOZD Gorenje TGO.

Menimo, da dosednji postopki za pridobivanje cen niso bili dobri niti za potrošnika niti za delovne organizacije. V Gorenju se namreč zavzemamo za svobodno oblikovanje cen. Delovne organizacije so sedaj vse prepogosto prisiljene spreminjati zunanje oblike svojih proizvodov, če hočejo doseči višje cene. Takšne spremembe pa ne le, da ne pomenijo izboljšanja kakovosti proizvodov, ampak tudi občutno dražijo proizvodnjo.

Žal smo bili tudi v Gorenju prisiljeni zvišati cene svojih izdelkov. V tem času so se namreč ponovno podražili reprodukcijski materiali, in sicer strojni deli za 29 %, energija za 55 %, črna in barvna metalurgija za 43 %, da naštejemo le nekatere. Res je, da nekateri naši dobavitelji skušajo zadržati zvišanja, vendar je takšnih bore malo. Dražitev repromaterialov pa seveda ni le problem Gorenja, ampak tudi mnogih drugih končnih proizvajalcev, na kar že dalj časa tudi opozarjamo.

Podražitve naših izdelkov so torej nujna posledica ostalih podražitev, ne pa, kot nam očitajo nekateri, poskus kriti izgubo, ki naj bi nastajala pri našem izvozu. Gorenje namreč na konvertibilnem trgu, kamor izvažamo največ, dosega svetovne cene srednjega razreda in po njih tudi prodaja.

VČASIH ZA KRAVO ENEGA, DANES TRI PRALNE STROJE

Cene gor, cene dol . . . Kakorkoli že, o cenah je resda lahko pisati, zanimivo primerjati. Včasih Gorenju niso verjeli, da bo hladilnik po ceni stotih starih tisočakov! In res je bila njegova cena takšna! Precej časa . . .

Kaj pa pralni stroji! Gospodinja na eni bližnjih kmetij nad Velenjem je takole menila: "Za prvi pralni stroj, ki smo ga kupili, je šla krava! Danes dobiš za kravo tri pralne stroje!"

Pa še nekaj smo lahko te dni prebirali v naših časopisih. Obtoženi smo, da smo od trgovin zahtevali, da zadržijo naše izdelke in da jih ne prodajajo. Dejstvo je, da v tovarni gospodinjske opreme proizvedemo dnevno šest tistoč velikih gospodinjskih aparatov, ki jih ne moremo shraniti v svojih skladiščih, zato smo zaprosili trgovine, da nam te izdelke shranijo oziroma skladiščijo.

Naši izdelki bele tehnike imajo torej nove cene, po katerih so od ponedeljka, 8. junija, tudi v prodaji. Delavci Gorenja pa se zavedamo, da nam izguba še grozi, če se bodo pogoji gospodarjenja kakorkoli spremenili in, čeprav bi želeli več prodati domačemu kupcu, se moramo še vedno bolj usmerjati v izvoz. Le tako dobimo prepotrebne devize, ki nam jih še kako manjka, saj je zahtevkov za devizno participacijo od domačih dobaviteljev v tem letu že za 43 starih milijard. Včasih torej brez deviz ne moremo kupovati niti na domačem trgu.

O svobodni menjavi dela

IZHODIŠČA ZA RAZPRAVO PRED TRETJIM KONGRESOM SAMOUPRAVLJALCEV

Svobodna menjava dela je oblika ustvarjanja prihodka in dohodka v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih, kjer delovanje tržnih zakonitosti ni edino merilo za vrednotenje dela teh organizacij, ampak se rezultat dela delavcev vrednoti po prispevku k ustvarjanju dohodka v materialni proizvodnji.

Nova vrednost, to je dohodek, nastaja samo v materialni proizvodnji. Ni pa ta dohodek samo rezultat delavcev v materialni proizvodnji, je tudi rezultat dela delavcev v tako imenovanih družbenih dejavnostih in delavcev delovnih skupnosti.

Načelo svobodne menjave dela je v bistvu izraz pravic delavcev v materialni proizvodnji, da pri uresničevanju pravic odločanja o dohodku, ki se ustvari v temeljni organizaciji, odločajo o izločanju sredstev za zadovoljevanje svojih in skupnih potreb na področju izobraževanja, kulture, zdravstva in za izločanje dela dohodka za opravljanje del skupnega pomena, ki se opravljajo v delovnih skupnostih.

Pogoje oziroma osnove in merila za pridobivanje dohodka v svobodni menjavi dela določajo delavci s samoupravnimi sporazumi.

Svobodna menjava dela pomeni velik korak v razvoju družbenih odnosov, saj se posredovanje državnih organov in proračuna nadomešča s samoupravnim sporazumevanjem.

Toliko o družbeni vsebini svobodne menjave. Kako pa poteka svobodna menjava:

Svobodna menjava lahko poteka posredno ali neposredno. O posredni svobodni menjavi govorimo, kadar se dogovarjamo preko interesnih skupnosti. O neposredni svobodni menjavi pa govorimo takrat, kadar se delavci dogovarjajo neposredno. Primer: v okviru zdravstvene skupnosti poteka posredna svobodna menjava z zdravstvenim domom Velenje. Z isto organizacijo pa lahko poteka tudi neposredna svobodna menjava, kadar se dogovarjamo z zdravstvenim domom o tem, da opravlja storitve specialističnih pregledov.

Kakšne so osnove in merila za potek svobodne menjave?

Svobodna menjava lahko poteka na osnovi:

1. vrednotenja programa dejavnosti,
2. vrednotenja programa storitev,
3. na osnovi cene storitev.

O vrednotenju programa govorimo takrat, kadar temeljna organizacija, ki pridobiva dohodek na osnovi svobodne menjave, opravlja neko dejavnost. Primer temu je, recimo, opravljanje kadrovskih opravil.

Program storitev je osnova za potek svobodne menjave takrat, kadar organizacija opravlja storitve, ki jih je moč strniti v program, in je osnova za vrednotenje programa cena storitve.

Delavci delovne skupnosti skupnih služb pridobivajo dohodek s svobodno menjavo dela z delavci temeljnih organizacij združenega dela, za katere opravljajo dela skupnega pomena.

Medsebojna razmerja glede pogojev svobodne menjave dela in ustvarjanja dohodka in druga medsebojna razmerja se urejajo s samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih. S sporazumom mora biti urejeno zlasti:

– vrsta del, ki jih opravlja delovna skupnost, osnove in

merila za pridobivanje dohodka delovne skupnosti, odgovornost delovne skupnosti itd.

Dohodek delovne skupnosti mora biti odvisen od prispevka k uspehu pri poslovanju temeljnih organizacij, vrste obsega in kakovosti del, ki jih delovna skupnost opravlja, kot tudi od dohodka oziroma prihodka, ki ga ustvarijo temeljne organizacije.

V Gorenju smo v februarju leta 1980 sprejeli sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci delovne skupnosti in delavci temeljnih organizacij. Z njim smo uredili:

1. Vrsto in obseg del, ki jih opravlja delovna skupnost.
2. Osnove in merila za pridobivanje dohodka delovne skupnosti. V teh določbah je opredeljeno sprejemanje programa dela delovne skupnosti in osnove in merila za vrednotenje tega programa. Ene od bistvenih določb sporazuma pa so določbe, ki govorijo o povračilu za izvajanje programa. Torej o tem, koliko in kako posamezna temeljna organizacija prispeva sredstev za delo delovne skupnosti. Prispevek posamezne temeljne organizacije je odvisen od obsega dela, ki ga opravi posamezna delovna skupnost za temeljno organizacijo in od prihodka, ki ga ustvari temeljna organizacija. Torej temeljna organizacija, ki ne ustvari planiranega prihodka, tudi ne daje prispevek, delovni skupnosti kot je bil planiran, ampak sorazmerno manj.

Svobodna menjava zagotavlja delavcem temeljnih organizacij in prav tako tudi delavcem delovnih skupnosti uveljavljanje njihovega ustavnega položaja. To je, da odločanja o razporejanju dohodka ustvarjenega v temeljni organizaciji.

Naloga sindikata je na področju dograjevanja svobodne menjave med temeljnimi organizacijami in delovno skupnostjo izvira iz gornjega. Sindikat mora torej svoje aktivnosti usmerjati v izvajanje že sprejetih in dogovorjenih odnosov in prav tako v dograjevanje teh odnosov.

Takoj pa je treba reči, da je dograjevanje odnosov svobodne menjave dela med TOZD in DSSS vprašanje, ki se mora reševati kompleksno z vsemi ostalimi vprašanji dograjevanja družbenoekonomskih odnosov.

Komunisti Gorenja so na svoji problemski konferenci in v zaključkih konference pokazali na naloge in smeri dograjevanja družbenoekonomskih odnosov. Sprejete naloge je treba smatrati tudi kot naloge sindikata.

Ob vsem velja reči še to, da je dograjevanje odnosov svobodne menjave dela tudi v neposredni odvisnosti od uveljavljanja vloge delavca kot subjekta odločanja, od delovanja delegatskega sistema.

Če na kratko povzamemo, lahko rečemo, da naloge sindikata v dograjevanju odnosov svobodne menjave dela med TOZD in DSSS ne morejo biti usmerjene ozko v to vprašanje ampak v dograjevanje vseh družbenoekonomskih odnosov in delegatskega sistema.

Silvo Koprivnikar

TURNIR V ROKOMETU

V počastitev meseca mladosti je bil v petek, 29. maja v Rdeči dvorani turnir v rokometu za žensko ekipo. Udeležilo se je 5 ekip: DSSS Promet, Galvana, Orodjarna, TGO DSSS, Kuhalni aparati. Ob dobri igri vseh ekip je bil naslednji vrstni red:

1. DSSS PROMET
2. TGO DSSS
3. GALVANA
4. ORODJARNA
5. KUHALNI APARATI

Posebno se zahvaljujemo službi propagande in službi rekreacije, ki so nas oskrbeli s potrebnim propagandnim materialom.

Plastika: TGO 0:10, Galvana ; Kuhalni aparati 10:0, DSSS Promet: Orodjarna 4:1, DSSS TGO: DSSS Promet 2:7, Galvana : TGO DSSS 3:3, Galvana : DSSS Promet 1:8.

Cvetka Zajc

Obvestilo planincem!

Planinska sekcija Gorenje organizira v soboto, 20. junija, pohod na Raduho. Pot bo vodila iz Solčave (660 m) do kočice na Loki, kjer bo krajši počitek, potem pa bo sledil vzpon na sam vrh Raduhe. Sestopili bomo preko znanih DURC do kočice na Grohatu ter Rogovilca, kjer nas bo tudi čakal avtobus. Pot ni zahtevna, predstavlja pa 1402 m višinske razlike ter bo potrebno skupaj 5 do 6 ur hoje.

Za Raduho je značilno dolgo sleme, katerega najvišji vrh meri 2026 m. Gora pa je znana po naravnih znamenitostih, kot so brezno Snežnica, vrtače, kotlički in podobno. Posebej pa slovi po flori, saj podobne drugod zlepa ne najdeš. Prav ta čas bomo lahko videli preproge sleča, avriklja, pogačič, raznih kamnokrečev ter drugega cvetja, ki daje gori še poseben čar.

Udeležence pohoda na Raduho, ki bo v soboto, 20. junija, odhod z avtobusom je ob 5. uri izpred Rdeče dvorane v Velenju, bodo spremljali visokogorski vodniki. Prijave za pohod, prispevek je 100 dinarjev, zbira Milica Lesjak v izvozu.

Na pohod vabi Odbor planinske sekcije Gorenje!

OBVESTILO!

Temeljna organizacija združenega dela
ZAMRZOVALNIKI

obvešča delavce Gorenja, da ima prosta dela in naloge

VODJA PROIZVODNJE – TEHNIČNEGA
VODJA

Poleg splošnih z zakonom določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. višja ali srednješolska izobrazba strojne, elektro ali organizacijske smeri
2. 3 leta delovnih izkušenj z višjo izobrazbo oziroma 5 let delovnih izkušenj s srednjo izobrazbo na vodstvenih delovnih nalogah
3. smisel za organizacijo in vodenje delovnega procesa in delo z ljudmi.

Kandidati naj oddajo pismene prijave z dokazili o izobrazbi in delovnih izkušnjah v kadroviski sektor Gorenja, pisarna št. 3, v roku 7 dni od dneva objave v Informatorju.

INFORMATOR – LIST ZA OBVEŠČANJE DELAVCEV GORENJA. Izdajatelj: Gorenje, Tovarna gospodinjske opreme, Velenje. Družbeni organ: Izdajateljski svet – predsednik: mag. Jože Zagožen, namestnik predsednika: Srečko Krajnc, člani: Stane Kumer, Tatjana Javornik, Alojz Kolenc, Slavko Pižorn, Anica Oblak, Janez Kos, Angela Delčnjak, Branko Amon, Pavli Strajn, Marija Svetin, Jožica Štukovnik, Franc Magrič, Vinko Srnc, Silva Vivod, Zvone Pečnik, Miroslav Lešnik, Terezija Časl, Dušan Jeriha, Jože Skornšek, Dušanka Založnik, Rastko Lah, Srečko Panič. Ureja: Uredniški odbor – Glavni in odgovorni urednik: Hinko Jerčič, člani: Dušan Pirc, Nevenka Žohar – Mijoč, Srečko Panič, mag. Jože Zagožen, Dušan Jeriha, Anka Melanšek. Izhaja tedensko. Naklada 8000 izvodov. Tisk: Grafično podjetje, GRAFIKA, Prevalje, 1981. Oproščeno prometnega davka po sklepu 421–1/72 z dne 23. 1. 1974.